

Brussel,
13 DEC. 2016

Departement Gezondheid en Leefmilieu
Dienst Bescherming van de Gezondheid

Artsen – specialisten in de nucleaire geneeskunde

Uw bericht van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
		2016-12-13-MV-7-1-NL	/
Betreft: Permanente vorming artsen specialisten nucleaire geneeskunde			
Cc:			

Geachte Dokter,

Als arts die gebruik maakt van ioniserende straling voor medische toepassingen, dient u een basisopleiding stralingsbescherming te volgen eigen aan de medische toepassing(en) die u wenst uit te voeren:

- gebruik van radioactieve stoffen in het kader van de nucleaire geneeskunde;
- algemeen gebruik röntgenstraling voor medische diagnose en/of gebruik röntgenstraling specifiek voor CT/CBCT in hybride beeldvorming en/of specifiek voor botdensitometrie

Na evaluatie van deze opleiding, kan het FANC u vergunnen voor het uitvoeren van deze medische toepassing(en). Deze vergunning is de toelating om de bronnen en/of toestellen die ioniserende stralingen uitzenden, te mogen gebruiken in de klinische praktijk, bij de medische blootstelling van personen.

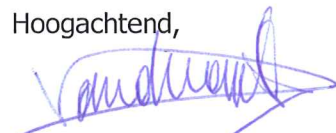
Vanuit uw en onze zorg voor een kwaliteitsvolle diagnose en behandeling van de patiënt in optimale stralingsbeschermingsomstandigheden, vraagt de Belgische regelgeving dat u uw kennis en bekwaamheid op het gebied van de stralingsbescherming op peil houdt en vervolmaakt. Dit in het belang van de patiënt en de gebruiker van ioniserende straling, het personeel, de bevolking en het leefmilieu.

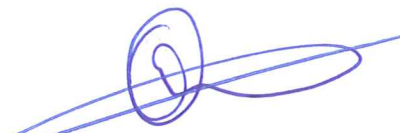
Deze brief is een update van de brief die wij stuurden naar alle diensten Nucleaire Geneeskunde in augustus 2015. Deze update is noodzakelijk gezien de minimumcriteria voor permanente vorming in het kader van de persoonlijke vergunningen voor het gebruik van röntgenstraling ondertussen vastgelegd zijn.

Bij deze brief vindt u een overzichtstabel met daarin alle vereisten rond permanente vormingen. Daarnaast vindt u antwoorden op enkele veel gestelde vragen.

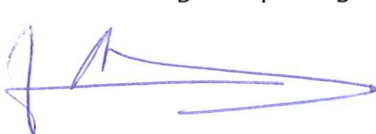
Mocht u daarna nog vragen hebben over dit onderwerp, kan u ons contacteren via onderstaande coördinaten.

Hoogachtend,

Marleen Vandecapelle
Themacoördinatrice
Nucleaire Geneeskunde en Radiofarmacie

Katrien Van Slambrouck
Themacoördinatrice
Medische röntgentoepassingen

An Fremout
Diensthoofd

Jan Bens
Directeur Generaal

Type I (art 25)		Type II (art 53.1)				
		Type II.a Persoonlijke vergunning voor gebruik van radioactieve stoffen	Type II.b Persoonlijke vergunning(en) voor gebruik van röntgenstraling			
			Algemene vergunning (voor alle diagnostische toepassingen, inclusief hybride beeldvorming en botdensitometrie)	Vergunning beperkt tot gebruik CT/CBCT voor hybride beeldvorming OF	Vergunning beperkt tot gebruik CT/CBCT voor hybride beeldvorming OF + Vergunning beperkt tot botdensitometrie	
Aantal te volgen uren	Niet bepaald	9 h / 3 jaar	1 h / 3 jaar	OF 1 h / 3 jaar	OF 1 h / 3 jaar	1 h / 5 jaar
Onderwerp	Stralingsbescherming personeel, bevolking en leefmilieu specifiek voor de installatie waarin men werkt	Stralingsbescherming van de patiënt en directe omgeving betreffende de toepassingen opgenomen in de persoonlijke vergunning	Stralingsbescherming van de patiënt specifiek voor de toepassing(en) opgenomen in de persoonlijke vergunning(en)			
Niveau	Universitair of niet universitair	Universitair				
Evaluatie activiteiten door FANC	Neen	Ja, zie www.fanc.fgov.be > Opleidingen > Permanente vorming				
Controle aanwezigheid door FANC	Bij een inspectie op basis van de aanwezigheidslijst(en)	Bij verlenging/behoud van de persoonlijke vergunning of op vraag van het FANC				

1. Welke permanente vorming stralingsbescherming moet ik volgen?

Zoals beschreven in het Koninklijk Besluit (KB) van 20 juli 2001¹, dient u als arts die gebruik maakt van ioniserende straling voor medische toepassingen, twee grote types permanente vorming stralingsbescherming te volgen:

- **Type I** (artikel 25): Informatie en vorming betreffende de stralingsbescherming van werknemers (onder andere uzelf), bevolking en leefmilieu. Deze **kadert in het welzijn op het werk**.
- **Type II** (artikel 53.1): Permanente vorming per soort persoonlijke vergunning waarover u beschikt, in **het kader van de bescherming van de patiënt en zijn directe omgeving**:
 - Type II.a: persoonlijke vergunning voor het gebruik van radioactieve stoffen in het kader van de nucleaire geneeskunde
 - Type II.b: persoonlijke vergunning voor het gebruik röntgenstraling voor medische diagnose en/of gebruik röntgenstraling voor CT/CBCT in hybride beeldvorming in de nucleaire geneeskunde en/of gebruik röntgenstraling voor botdensitometrie

Er bestaan uiteraard raakvlakken tussen type I en type II permanente vorming. Onderwerpen zoals "nieuwe inzichten in de effecten van ioniserende straling", "wetgeving stralingsbescherming", "kwaliteitsbeheersing",... komen voor beide types permanente vorming in aanmerking.

Hieronder worden beide types verder toegelicht.

Type I: Informatie en vorming betreffende de stralingsbescherming van werknemers (onder andere uzelf), bevolking en leefmilieu (artikel 25 KB van 20 juli 2001¹)

Het is de taak van de exploitant (in een ziekenhuis is dit meestal de directie) om erop toe te zien dat u deze informatie schriftelijk ontvangt vóór de aanvang van uw beroepsbezigheden in zijn inrichting en dat deze vervolgens minstens jaarlijks wordt herhaald.

Daarnaast dient de exploitant er eveneens voor te zorgen dat er voldoende en aangepaste vorming wordt georganiseerd, speciaal gericht op uw functie in de installatie waarin u bent tewerkgesteld. Deze vorming dient minstens te worden gegeven bij aanvang van de werkzaamheden, bij verandering van of invoering van een nieuw arbeidsmiddel of nieuwe technologie. Indien nodig, dient deze vorming op gezette tijden te worden herhaald.

Deze informatie en vorming moet door elke (potentieel) professioneel blootgestelde persoon worden gevolgd en is eigen aan de installatie waarin men werkt. Beide dienen tijdens de werkuren plaats te vinden zodat iedereen van de dienst deze makkelijk kan bijwonen.

Tijdens een inspectie door het FANC kan er worden gevraagd de naleving van deze reglementaire bepalingen aan te tonen bijvoorbeeld door het voorleggen van een lijst met de data waarop de verschillende sessies zijn doorgegaan en hun onderwerp(en), van de aanwezigheidslijst(en), van de schriftelijke informatie,... De regelgeving specificeert niet de wijze waarop deze documenten binnen de inrichting moeten worden beheerd.

Mogelijke onderwerpen voor deze vormingsactiviteiten in de dienst nucleaire geneeskunde zijn "huidbesmettingen met radiofarmaca", "afvalbeheer van de dienst", "decontaminatie van het hotlab", "correct gebruik van persoonlijke dosimeters en persoonlijke beschermmiddelen", "positie van het personeel bij het nemen van röntgenopnames", ...

¹ Koninklijk Besluit houdende het Algemeen Reglement betreffende de Bescherming van de bevolking, werknemers en omgeving tegen de gevaren van Ioniserende Straling (ARBIS). Dit is de basistekst voor de reglementering van de stralingsbescherming in België en is te vinden op www.fanc.fgov.be > Jurion > Federale regelgeving > Koninklijke besluiten > 20/07/2001 ARBIS

Briefwisseling: Ravensteinstraat 36, B-1000 Brussel

Tel.: +32 (0)2 289 21 11

Fax: +32 (0)2 289 21 12

Inlichtingen betreffende dit onderwerp kunnen bekomen worden bij:

continualeducation@fanc.fgov.be

Type II: Permanente vorming per persoonlijke vergunning waarover u beschikt, in het kader van de bescherming van de patiënt en zijn directe omgeving (artikel 53.1 KB 20 juli 2001¹).

Eenmaal u persoonlijke vergunning(en) bekomen heeft, dient u uw kennis en bekwaamheid op het gebied van de stralingsbescherming op peil te houden onder andere door deelname aan vormingsactiviteiten. Deze dienen van universitair niveau te zijn en gerelateerd aan de toepassingen vermeld in de persoonlijke vergunning(en) met de nadruk op de stralingsbescherming van de patiënt en zijn naaste omgeving.

Wanneer u beschikt over meer dan één persoonlijke vergunning, dient u permanente vorming te volgen voor uw verschillende persoonlijke vergunningen.

Het volgen van dit type permanente vorming dient u per persoonlijke vergunning aan te tonen aan het FANC bij de aanvraag tot verlenging (voor vergunningen met einddatum) of behoud (voor vergunningen zonder einddatum) van uw die persoonlijke vergunning of op vraag van het Agentschap.

Mogelijke onderwerpen voor de activiteiten permanente vorming voor de persoonlijke vergunning voor het gebruik van radioactieve stoffen in het kader van de nucleaire geneeskunde (type II.a) zijn "optimalisatie van de toegediende activiteit aan de patiënt", "welk onderzoek is meest aangewezen bij lage rugpijn?", "richtlijnen voor de patiënt na radionuclidetherapie", "nieuwe beeldvormende technieken",...

Mogelijke onderwerpen voor de activiteiten permanente vorming voor de persoonlijke vergunning voor het gebruik van röntgenstraling voor medische diagnose (type II.b) zijn "dosis t.o.v. beeldkwaliteit bij CT onderzoeken", "CBCT of CT voor SPECT/CT onderzoeken?", ...

2. Hoeveel uur permanente vorming type II moet ik volgen voor het behoud of de verlenging van mijn persoonlijke vergunning(en)?

Type II.a persoonlijke vergunning voor het gebruik van radioactieve stoffen in het kader van de nucleaire geneeskunde

Voor uw persoonlijke vergunning voor het gebruik van radioactieve stoffen in het kader van de nucleaire geneeskunde, heeft het FANC in 2012 – met de goedkeuring van de sector (BelNuc en VBS) – als minimum 9 uur permanente vorming stralingsbescherming per 3 jaar vastgelegd met de nadruk op continuïteit (en dus niet éénmalig 30 uur in de loop van 10 jaar). Deze voorwaarde geldt vanaf **2012** en zal niet retroactief toegepast worden.

Type II.b persoonlijke vergunning voor het gebruik van röntgenstraling voor medische diagnose

Voor uw persoonlijke vergunning voor het gebruik van röntgenstraling werden de criteria recent – met de goedkeuring van de sector (BelNuc en VBS) – vastgelegd. Deze voorwaarden gelden vanaf **2017** en zullen niet retroactief toegepast worden.

Het aantal uur hangt af van de persoonlijke vergunning(en) voor het gebruik van röntgenstraling voor medische diagnose waarover u beschikt:

- algemene vergunning (voor alle diagnostische toepassingen, inclusief hybride beeldvorming en botdensitometrie): 1 uur per 3 jaar
- vergunning beperkt tot het gebruik van CT/CBCT voor hybride beeldvorming: 1 uur per 3 jaar
- vergunning beperkt tot het gebruik van CT/CBCT voor hybride beeldvorming in combinatie met een vergunning beperkt tot botdensitometrie (DEXA): 1 uur per 3 jaar
- vergunning beperkt tot botdensitometrie (DEXA): 1 uur per 5 jaar

Deze permanente vorming wordt als aanvullend beschouwd bij de permanente vorming die u reeds volgt voor het gebruik van radioactieve stoffen. De inhoud moet dan ook specifiek over CT (of botdensitometrie) gaan.

3. Welke vormingsactiviteiten type II worden in rekening gebracht en voor hoeveel uren?

Grote (inter-)nationale wetenschappelijke symposia en congressen (BelNuc, EANM, ...) kunnen in aanmerking komen voor deze permanente vorming maar kleinere lokale initiatieven (LOK-sessies, lokale vormingsactiviteiten rond kwaliteit en klinische audits, ...)

Wij vragen aan de organisatoren van dergelijke opleidingen, om ons, in de mate van het mogelijke, dit op voorhand te melden. Op basis van het programma, wordt het aantal uur permanente vorming stralingsbescherming dat in rekening kan gebracht worden voor de verschillende soorten persoonlijke vergunningen, vastgelegd door het FANC. Deze informatie plaatsen wij op onze website:

www.fanc.fgov.be > Opleidingen > Permanente vorming of rechtstreeks via

<http://www.fanc.fgov.be/nl/page/permanente-vorming/1409.aspx>

Op die manier weet u op voorhand voor hoeveel uren die activiteit voor uw persoonlijke vergunning(en) zal meetellen.

Voor internationale activiteiten of activiteiten waar wij niet door de organisator van op de hoogte gesteld werden, kan iedere deelnemer vragen om deze te evalueren.

4. Hoe kan ik een vormingsactiviteit type II laten evalueren door het FANC?

Hiertoe dient u een formulier in te vullen dat te vinden is op onze website bovenaan volgende pagina:

www.fanc.fgov.be > Opleidingen > Permanente vorming of rechtstreeks via

<http://www.fanc.fgov.be/nl/page/formulier-opleidingen/1037.aspx>

Eenmaal de activiteit geëvalueerd, krijgt u een e-mail met toegekende uren per soort persoonlijke vergunning en wordt deze informatie, indien relevant voor andere pratici, op de website geplaatst.

5. Is mijn RIZIV-accreditatie voldoende voor het verlengen of behoud van mijn persoonlijke vergunning(en)?

Het RIZIV kent in het kader van zijn accrediteringssysteem punten toe aan vormingsactiviteiten in het algemeen en niet specifiek voor de stralingsbescherming van de patiënt. Het zijn echter enkel deze laatste die in rekening gebracht worden voor de verlenging of het behoud van uw persoonlijke FANC-vergunning(en). Het feit dat u geaccrediteerd bent bij het RIZIV is dus niet altijd voldoende voor het behoud van uw persoonlijke FANC-vergunning(en). Er zijn uiteraard wel activiteiten die voor zowel uw accreditatie als uw verlenging of behoud van uw persoonlijke FANC-vergunning(en) in rekening gebracht kunnen worden maar niet noodzakelijk voor evenveel punten/uren.

